

Mag je een behandeling beëindigen als de patiënt zich niet aan de regels houdt?

Hoe liep dit uit de hand?

Een 75-jarige patiënt kwam al tien jaar in een fysiotherapiepraktijk voor lymfedrainage en later rugklachten. Het liep niet altijd soepel: in het dossier stonden meldingen van grensoverschrijdend gedrag door de patiënt, variërend van ongepaste opmerkingen tot gedragingen die richting stalking gingen. Ondanks meerdere gesprekken bleef dit een terugkerend probleem.

Tijdens de coronapandemie sloot de praktijk tijdelijk de deuren. Na de heropening in mei 2020 golden strikte regels: alleen op afspraak komen en afstand houden. Door de praktijkhoudster is de patiënt erop gewezen dat het niet opvolgen van de maatregelen consequenties zou hebben voor de behandeling. Toch verscheen de patiënt onverwacht met een cadeau en reageerde boos toen hij werd gewezen op de maatregelen. De praktijkhoudster besloot daarop de behandelovereenkomst te beëindigen.

Waar klaagde de patiënt over?

De patiënt vond dat de fysiotherapeuten hun zorgplicht hadden geschonden door hem niet meer te behandelen en geen vervangende zorg te regelen. Ook meende hij dat zijn medisch beroepsgeheim was geschonden, omdat het dossier naar de Commissie was gestuurd.

Hoe verdedigden de fysiotherapeuten zich?

Volgens de fysiotherapeuten was er geen sprake van een acute situatie en was de patiënt herhaaldelijk gewezen op de regels. Daarnaast hadden zij actief gezocht naar alternatieve praktijken om de zorg elders voort te zetten. Het inbrengen van relevante dossierstukken in een tuchtprocedure was volgens hen toegestaan en noodzakelijk om hun handelen te kunnen verantwoorden.

Wat vond de Commissie?

De Commissie verklaarde beide klachtonderdelen ongegrond. Het beëindigen van de behandelrelatie werd gerechtvaardigd geacht, gezien het ondanks waarschuwingen negeren van de coronamaatregelen. De maatregelen in het kader van Covid 19, lieten een flexibele opstelling zoals die door de patiënt werd gewenst, simpelweg niet toe. Dat de eerdere incidenten daarbij een rol hebben gespeeld vindt de CvT begrijpelijk, maar deze waren op zichzelf niet voldoende om de behandelrelatie te beëindigen.

De Commissie is van mening dat de zorgplicht was nagekomen: er waren alternatieve praktijken aangedragen. Het beroepsgeheim was niet geschonden, omdat het delen van strikt relevante gegevens in een tuchtzaak is toegestaan.

Praktische les om mee nemen

Volgens regel 32 van de Beroepscode hoeft een fysiotherapeut niet in te gaan op wensen van een patiënt die strijdig zijn met de professionele standaard. Als een patiënt afspraken structureel negeert of grensoverschrijdend gedrag vertoont, mag de behandelrelatie worden beëindigd — mits er een gewichtige reden is en dit zorgvuldig en volgens de geldende regels gebeurt. Daarbij blijft de zorgplicht gelden: denk mee over alternatieven. En wees niet bang om relevante dossiergegevens te delen in een tuchtzaak: dit is geoorloofd, zolang je je beperkt tot wat strikt noodzakelijk is voor de verdediging.